

Publicerad 2014-03-19 19:13 av Annika J

Jag ger här exempel på några ord i min västgötska dialekt. Mitt hemspråk .

Så sa ja då

EN LITEN ORDLISTA

ANTURA SÄK= att göra sig till, att bära sig åt.

Ho antura säk så bedrövlit, va så tejorder (tillgjord).

I Gråbomålet är –er en vanlig ändelse som läggs till på adjektiven.

”Tejorder, schuker, blyger, trötter” etc. i stället för tillgjord, sjuk, blyg, trött.

BINNA= sticka

Jag minns att min mormor alltid hade ”e binnestrompa” (stickad strumpa) på gång som hon bann (stickade) på.

DY STELL = helt stilla

Tösa satt dy stell i soffan. (Tösen satt helt stilla i soffan.)

EXTER= dumma påhitt, dumheter.

” Ongen hade så mö exter för säk!” (Ungen hittade på så många dumheter.)

FLÖTTE= fästing,

I norskan heter fästing flått.

Jag minns att min mamma använde detta ordet. Andra norska ord i gråbomålet är puta (kudde) , på norska pute, lomme(ficka), morell(fågelbär).

HÖGA=komma ihåg.

När min mormor berättade så sa hon ibland att ”de högar ja inte”.

De värsta för oss gamla är väl att” nu högar ja inte ens va de e ja glömmt”!

HÄPA = ha bråttom med något.

Man kunde t.ex. undra varför det var ”e södda(sådan) häpa” att få något gjort, varför det var så bråttom.

ILLVRÖLA= skrika mycket högt

Jag minns att en ”å mina onga schlängde säk på golvet på NK å illvröla. Han illskrek”. Kanske blev han då illrö i syna? (Mycket röd i ansiktet!)

JÖNOMA =väldigt

Det berättas att västgöten och biskopen Sven Danell en gång ursäktade sin fru som var försenad till en måltid med ”att ho va så jönoma trötter”!

KÄNNINGA= bekanta, sådana man känner.

”Dä va inga känninga på mötet! Ja kände mäk så ensammen!”

LANGEN= redan

”De hade langen bynnt i tjörka(börjat i kyrkan) när ja kåmm.”

MÖRDER= moln.

Det finns olika slags moln, åskemörder, snömörder å regnmörder.

NÖKKA= använda, nyttja.

”En kunne inte se att löatröja(ylletröjan) va nökkater”.

Lägg märke till att -ad blir -ater.

Ex. brukad blir brukater, stickad blir stickater.

OMMEN= ugnen

” Ah,ta ut kaka ur ommen!”

När man bad om något började man ofta med ett ah Det gjorde min mormor och också mina mostrar.

PUTTLA= småkoka

Här får man förklaringen varför det heter puttlehöler.

Många av oss äldre känner väl till puttlehölera vid badet vid Mjörns strand, där vattnet ”puttlar”upp.

RÄVESA=rävhona

Och harhonan kallades haresa . När man en vinterkväll hörde ett klagande ljud så sa man att det var haresan som skrek!

SPETER= strumpstickor

Den som bann måste ha speter. Det man bann på (stickade på) kallades binning,(stickning). ” Ah, ge mäk binninga!”

TERESS= färdig att.

Man kunde säga att någon var ”teress å gå, då regnet bönte å flömme”.(Färdig att gå då det började hällregna.)

UTANTE= utantill

I småskolan ”lärte vi öss salmera utante”.

VANNA =bry sig.

” Könstit mänsche! Vanna inte nöt va ho tok säk te)!

(Konstig människa! Hon brydde sig inte något om vad hon gjorde.) Lagg märket till att man säger ”ett mänsche”!

Att ” inte vanna nöt ” var ett mycket negativt uttryck!

YSCHIANADÅNA= ett förstärkande uttryck om något otrevligt. Man sa kanske”Yschianadåna va kallt de e. Ja fryser så ja bravar”! (Bravar =darrar.)

Lagg märke till att sch-ljudet uttalas mycket grovt i Gråbomålet.

ÅMMA = bredvid

”Kåmm å sätt däk åmma mäk!” kan man bli uppmanad .

ÄKKER=höäng.

När jag var liten fick jag ibland gå ned med en kaffekorg på”äkkena”.

Vi skilde noga på ”akker” och ”äkker”. Det hette ”säakker” och ”höäkker”.(Sädåker och höäng).

ÖA= göra slut på, föröda .

Den förlorade sonen i bibeln ”öa bört sett arv”.Man kunde säga om en slösaktig person att ”han öa bört allt, ja han flösa (slösade)”.

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Annika J med Poeter.se id #27235 innehar upphovsrätten